

[**Ministeren for Handel, Industri og Søfart.**] regulerende Faktorer som Følge af Vareknaphed og andre Forhold paa mange Omraader svinger, kan foregaa paa betryggende Maade, er det, som nævnt, at Erhvervslivets Arbejde foregaaer under den fornødne Kontrol, og at Kontrolmyndighederne er i Besiddelse af effektive Midler til at hindre Overtrædelser af de af Regering og Rigsdag fastlagte principielle Retningslinier for Prisberegningen.

Bestemmelserne til Sikring heraf kan medføre, det maa indrømmes, ubehagelige Baand for Erhvervslivet og Indgreb over for saadanne Prisberegninger og Kalkulationer, der ellers ud fra et rent erhvervs-mæssigt Synspunkt under normale Forhold vilde være fuldt berettigede. Men dette er desværre nødvendigt under de ekstraordinære Forhold for det danske Samfund, som vi nu lever under.

Det maa være de prisregulerende Myndigheds Opgave at foretage de nødvendige Indgreb med økonomisk Forstand, saaledes at nyttig Virksomhed ikke hemmes, og saaledes at Ulemperne ikke bliver større end nødvendigt og større, end de opnaaede samfundsmæssige Fordele berettiger.

I denne Forbindelse vil jeg nævne de Vanskeligheder, som Handelen og ikke mindst Detailhandelen har at kæmpe med, efterhaanden som baade den frie Handel mellem Landene og mange af de vigtige Handelsvarer mere og mere forsvinder. Mange handlende ser i Øjeblikket deres Indtjeningsmuligheder saaledes beskaaret, at de maa føle selve deres Eksistens truet. Ligesom Beskæftigelsens Opretholdelse inden for andre Dele af vort Samfund med Rette er Genstand for den største Opmærksomhed fra Regering og Lovgivningsmagt, maa ogsaa disse nyttige Samfundsborgere have Krav paa, at de faar Mulighed for at opretholde deres Beskæftigelse, saa vidt Forholdene tillader det.

De Forhold, der dannede Baggrunden for Loven af 30. Maj 1940 saavel som for den skærpende Tillægslov af 17. December samme Aar, er lige saa fuldt til Stede nu i Foraaret 1941, som da Lovene blev vedtaget.

Det gælder for Prisloven, ligesom det gjaldt for Loven om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger og Vareforsyning og de øvrige ekstraordinære Bemyndigelseslove, som for kort Tid siden behandledes i dette høje Ting, at det er bydende nødvendigt at opretholde denne Lovgivning og de i Loven indeholdte prisregulerende Bestemmelser; det foreslaas derfor, at Lovens Gyldighed

forlænges uforandret indtil Udgangen af November Maaned dette Aar.

Med Hensyn til den her i Landet i Tiden efter Krigsudbrudet stedfundne Prisudvikling kan jeg henvise til de som Bilag 3—5 til Lovforslaget optrykte Tabeller over Engrospristallet, Gennemsnitsdetailpriserne og Pristalsbudgettets Udgiftsbeløb.

Engrospristallet er i Perioden fra Juli 1939 til Februar 1941 steget fra 111 til 198, altsaa 87 Points eller 78 pCt. Af Stigningen ligger 57 Points forud for April 1940 og 30 Points efter dette Tidspunkt. Mellem de enkelte Varegrupper er der betydelig Forskel. Prisstigningerne varierer fra 50 pCt.s Stigning for Bygningsmaterialer til 200 pCt.s Stigning for Brændsel. Af de 11 Varegrupper udviser kun 3 større procentvis Stigning end det samlede Engrospristal, nemlig Foderstoffer med 91 pCt.s Stigning, Brændsel og mineralske Olier med 200 pCt.s Stigning og Tekstil og Konfektion med 92 pCt.s Stigning.

Det kan have Interesse at se paa Tiden siden Oktober 1940, og betragter man dette Tidsafsnit, vil det ses, at det samlede Pristal er steget fra 185 i Oktober 1940 til 198 i Februar 1941. Det er i første Række Brændselsgruppen og Tekstilgruppen, der har bidraget til Stigningen, altsaa de Grupper, hvor vi i særlig Grad er afhængige af udenlandske Tilførsler. Indekstillene for Importvarer, Eksportvarer og Hjemmemarkedsvare viser, som det var at vente, at det i første Række er Prisstigningerne paa Import- og Eksportvarer, der har forhøjet Prisniveauet. Størst har Prisstigningen været for de Importvarer, i hvis Priser der indgaaer Fragt fra Eksportlandet og hertil. Stigningen for denne Gruppe Varer udgør fra Juli 1939 til Februar 1941 107 pCt. eller mere end en Fordobling. Prisstigningen for Eksportvarer udgør i Gennemsnit 79 pCt., medens Stigningen for Hjemmemarkedsvareer andrager 61 pCt.

Med Hensyn til den Udvikling, som en Række Detailpriser er undergaaet i de forløbne Maaneder, kan jeg henvise til Bilag 4. Jeg henleder særlig Opmærksomheden paa, at der i Bilaget er givet Oplysning om, for hvilke af de angivne Varer der er fastsat Maksimalprisbestemmelser, det vil sige enten egentlige Maksimalpriser, fastsat af vedkommende Ministerium i Medfør af Prislovens § 1, eller Højestepriser, der er foreskrevet af Priskontrolraadet i Medfør af Prislovens § 13, ifølge hvilken Priskontrolraadet har Adgang til for saadanne Varers Vedkommende, hvor det skønnes